

Народни музеј Пожаревац

Број:68

17. 01. 2022.

Пожаревац

НАРОДНИ МУЗЕЈ

Број

68

17. 01. 20 22 год

ПОЖАРЕВАЦ

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ НАРОДНОГ МУЗЕЈА У ПОЖАРЕВЦУ ЗА 2021. ГОДИНУ

Народни музеј у Пожаревцу спада у ред најстаријих установа ове врсте у Србији. Основан је 1896. године. Са теренском надлежношћу која покрива територију свих осам општина Браничевског округа. У својим збиркама чува преко 50.000 предмета из разних периода. Музеј је комплексног типа са следећом организационом структуром: археолошко, етнолошко, историјско, историјско-уметничко одељење са легатом Миодрага Марковића, одељење општих послова и одељење библиотеке и документације, одељење техничке заштите музејских материјала и Етно парк на Тулби. Музеј је лоциран на више места у граду: Главна зграда музеја у којој је стална поставка и археолошки депо у ул. Воје Дулића бр. 10; Галерија Миодрага Марковића – Кланка у ул. Воје Дулића бр. 12; Кућа Добрњчевих у ул. Немањина бр.33; Музеј културне историје у ул. Немањина бр. 9; Етно-село Тулба, Галерија савремене уметности у ул. Стари корзо. Народни музеј се бави заштитом покретних културних добара, музеолошком обрадом грађе, организовањем музејских изложби, истраживањем историјско-културне баштине, публикавањем грађе и стручних радова у монографијама, зборнику Виминацијум, каталозима и другим публикацијама.

Годишњи план кадрова:

- Директор, доктор историјских наука, висока стручна спрема

Музеј има 20 запослених на неодређено време:

- 1 музејски саветник, етнолог, висока стручна спрема;
- 1 музејски саветник, археолог, висока стручна спрема;
- 3 виша кустоса археолога, висока стручна спрема;
- 1 кустос етнолог, висока стручна спрема;
- 1 виши кустос историчар уметности, висока стручна спрема;
- 2 музејска документалиста, висока стручна спрема;
- 1 организатор туристичке и услужне делатности, висока стручна спрема;
- 1 самостални водич, висока стручна спрема;
- 3 водича, средња стручна спрема;
- 1 руководиоца финансијско-рачуноводствених послова, висока стручна спрема;
- 1 референт за правне, кадровске и административне послове, средња стручна спрема;

- 1 препаратор, средња стручна спрема;
- 1 радник на одржавању – домар, средња стручна спрема;
- 2 чистачице, нижа стручна спрема.

Музеј има 2 запослена на одређено време:

- 1 кустос историчар уметности, висока стручна спрема;
- 1 кустос историчар, висока стручна спрема.

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2021. ГОДИНУ

1. МУЗЕОЛОШКА ДЕЛАТНОСТ – ЗАШТИТА МУЗЕЈСКИХ ЗБИРКИ

1.1. Набавка нових предмета

Археолошка збирка

- Са локалитета Трњане, Костолац и Братинац, добијен је одређен број археолошких предмета, који ће након обраде бити инвентарисан у античку збирку, која ће бити увећана за 50 предмета.
- У античку збирку је инвентарисан камени споменик из Клаишта, који је добијен на поклон. У питању је доњи део надгробне стеле са релефом орла.
- Од Полицијске управе Петровац на Млави добијен је 51 праисторијски бронзани предмет из оставе у Средњеву.

Историјско уметничка збирка

Историјско-уметничка збирка обогаћена је новоинвентарисаним предметима, укупно 7:

- 5 дела добијена на поклон после самосталних изложби уметника одржаних у Галерији савремене уметности 2021.г. (Миње Пољак, Марије Алексић, Милана Алексића, Виолете Марковић, Татјане Пировић)
- 1 дело набављено откупом доделом средстава Министарства културе и информисања путем конкурса из области визуелних уметности у 2021. години (пројекат Осавремењивање историјско-уметничке збирке Народног музеја Пожаревац уметничким делом Здравка Јоксимовића *Колико ће то да траје*, комбинована техника, 97 x 100 x 2 cm)
- 1 дело добијено поклоном Снежане Подунавац из Пожареваца (графичка мапа, 23 листа са 11 графика Миодрага Ђиласа)

Етнолошка збирка

- Збирка је обogaћена предметима од изузетне вредности откупљених од породице Елезовић, а која је припадала Михајлу Миладиновићу, антропогеографу, историчару и значајној личности културне историје Пожаревца. Откупљене су комоде, лустер, порцелански сервис за ручавање, делови сервиса за воду и вино од кобалтног стакла ручно осликани, Вилеров гоблен. Сви предмети потичу с краја 19. и почетка 20. века.
- Формиран је посебан легат Михајла Здравковића из Београда, који је Музеју поклонио значајну документарну грађу, фотографије, предмете, ордење, намештај и слике које су припадале његовој породици чији је родоначелник Јован Јеличић (1849-1936.г.), некадашњи народни посланик и председник пожаревачке општине у више наврата, као и његов син Миодраг Јелачић. Осим сина и таста, Анте Радосављевића, такође народног посланика и председника жагубичке општине, и зетови Јована Јелчића су били значајне личности за историју браничевског краја и Србије.
- Етнолошка збирка је обogaћена и поклоном Милене Смиљковић.

Стручна библиотека Народног музеја

- Снежана Подунавац, поклонила је Народном музеју Пожаревац, књиге (266) из приватне библиотеке, своје маме Анђе Подунавац, (наставника српског језика и књижевности). Књиге су преузели радници музеја виши кустос археолог, Драган Јацановић и музејски документариста, Маја Шега. **Од тога 209 књига, које припадају белетристици, Музеј је поклонио Сеоској библиотеци у Раброву на даље коришћење и чување**, а преостале (57 књиге) задржане су за потребе стручне библиотеке Народног музеја.
- Рад на формирању збирке Новогодишњих разгледница и честитки, које је Музеј добио на поклон од Перовића Радуге- Раке, пензионера из Пожаревца. Збирка укупно броји око 360 честитки и разгледница (временски период 1960-1999.год.).

1.2. Конзервација

- Враћени су археолошки предмети од метала са конзервације истраживања браничево 2020. г.
- Изабран је археолошки материјал са истраживања Браничева у 2021. г. од метала и керамике и предат на конзервацију.
- На конзервацију су предате керамичке посуде са истраживања Браничева 2020/2021. г. (укупно 26 посуде).
- Издвојен и направљен списак материјала од бронзе и гвожђа (оружје и оруђе), које захтева поновну конзервацију – средњовековно одељење.
- Са конзервације је враћен бронзани крчаг И.Б.221.
- Напомена: одређен број предмета од стакла и керамике из античке збирке још увек се налази на конзервацији.

1.3. Превентивна заштита

- Радови на сређивању великог археолошког депоа; након набавке одређеног броја полица и пластичних кутија, пакован је археолошки материјал са истраживања средњовековног Браничева;
- Радови на санирању влаге у улазном делу археолошког депоа; послови заштите простора са археолошким материјалом током радова, као и детаљно чишћење након завршетка радова.
- Тријажа и препакивање керамичког материјала са истраживања Браничева и селекција по хронолошким и културним групама.
- Окречен је зид Галерије савремене уметности који непрестано влажи због објекта наслоњеног са стране зида који се урушава (локал Бека).
- Урамљено 21 дело из исторјско-уметничке збирке.
- Обављена је превентивна заштита текстилних предмета.
- Обављено је сређивање депоа етнолошке збирке.

1.4. Музејска документација

- Написан финансијски план за сређивање Мале галерије Народног музеја.
- Послат допис Пожаревачкој гимназији о делу које није пронађено у редовној провери позајмица установама у Пожаревцу, ради надокнаде
- Преузета скулптура Томислава Тодоровића и враћена у депо историјско-уметничк збирке, дата на реверс уметнику за изложбу 2013.г.
- Преузета и враћена дела позајмљена Пожаревачкој гимназији, издата на реверс 2015.г.
- Написана службена белешка са радницима из Галерије савремене уметности о прокишњавању у ходнику Галерије и квашењу каблова због чега Галерија у јулу месецу више дана није имала осветљење
- Достављање потребне документације Министарству културе и информисања:
  1. допуна података за ревизију збирки и фондова установа заштите
  2. извештај о несталим и укрденим делима из историјско-уметничке и примењено-уметничке збирке
- Издвојена и позајмљена дела из историјско-уметничке збирке за изложбу „70 година трајања“ организовану од стране УЛИС-а Милена Павловић Барили и Народног музеја Пожаревац.
- У складу са дописом Министарства културе бр.93/22.01.2021. урађени су допунски подаци за ревизију средњовековне збирке.
- Поводом дописа Министарства културе и информисања (од 25.08.2021.г.), достављен је Извештај о несталим и украденим предметима из средњовековне збирке (26.09.2021.г.)
- Направљен списак предмета на сталној поставци са ценама на основу Решења Бр.220/19.02.2021. ради осигурања предмета.

- За Министарство културе и информисања урађена је документација о предметима који су нестали у крађама Музеја или на неки други начин; реч је о предметима са археолошких истраживања Виминацијума од 1977-2002. године. Документација се састоји од Ц картона са цртежима и техничким описима и подацима, као и записницима о нестанку.
- Издвајање предмета од стакла и узорака са истраживања средњовековног Браничева од 2007. до 2021., у циљу археометријских анализа, у сарадњи са Институтом за нуклеарне науке Винча у Београду и Институтом Jozef Štefan из Љубљане; циљ пројекта је утврђивање порекла сировине и могуће локалне продукције у периоду од XI до XIII века.
- Наставак рад на стручној обради предмета из античке и римске нумизматичке збирке, фотографисање, инвентарисање, као и организација смештаја предмета у оквиру депоа.
- За потребе осигурања достављен је списак предмета из античке збирке који су изложени на сталној поставци са процењеним вредностима. На поставци је изложено 987 предмета, а у овај број не улазе споменици од камена и мермера изложени у лапидаријуму (80споменика).
- Обрада римске нумизматичке збирке, при античкој збирци, која је обрађена до инв.бр. 3033, настављена је уз обраду римског новца који је преузет уз археолошки материјал са ископавања Ледерате и Калишта (од 1982-87.г.), као и новца са ископавања Маргума током 2011.г.
- Од Драгане Спасић-Ђурић преузето је стакло са Маргума, које је публиковала Гордана Каровић у Виминацијуму 10. Материјал је смештен у три кесе и чини студијски материјал, значајан за типологију посуда од стакла.
- У античку збирку је инвентарисано 10 камених и мермерних споменика који се налазе у лапидаријуму и античком депоу. Споменици су публиковани у више каталога и књига али ни после детаљних проучавања ИК античке збирке и ПК споменици тих димензија и описа у њима нису пронађени. Из поменутих разлога споменицима су дати бр по нумерус куренсу античке збирке. С обзиром на исту ситуацију са још 30 споменика, они ће током 2022. г. добити ИБ. по нумерус куренсу античке збирке.
- У складу са дописом Министарства културе и информисања од 12.01.2021.г. који се односи на допуну података о ревизијама збирки, истом је достављен заједнички извештај стручног колегијума НМП.
- На основу дописа Министарства културе и информисања од 25.08.2021.г. о подацима који се односе на украдене и нестале предмете из античко-рановизантијске збирке и римске нумизматичке збирке, урађен је елаборат на 63 стране.
- На основу дописа Министарства културе и информисања од 01.11.2021.г. који се односи на предлог за избор члана Музејског савета, а у складу са Законом о музејској делатности и Решењем о територијално надлежним музејима, предлог НМП била је Теодора Бранковић.
- Обављена је дигитална обрада фототеке етнологске збирке. Обрађено је 120 фотографија и сврстано у базу података.
- Обављена је обрада документарне грађе и фотографија Легата Михајла Здравковића. Обрађено је 150 фотографија и 15 јединица документарне грађе.

1.5. Рад у комисијама

- Свако од стручњака је током године учествовао у раду стручних комисија из делокруга свога рада, комисијама за јавну набавку, пописним комисијама...

2. ИСТРАЖИВАЊА

Пројекат: *Археолошка истраживања локалитета Браничево у Старом Костоцу*

Реализација археолошких истраживања од 1. јула до 20. августа

Музејски саветник археолог- Драгана Спасић-Ђурић

- Послови на изради комплетне документације и образаца са истраживања током 2021. за Министарство културе и информисања, а ради добијања дозволе за истраживања 2022. године. Израда пројектне документације, Елабората истраживања, захтева за добијање услова регионалног завода за заштиту споменика културе у Смедереву и дозволе.
- Техничко документовање и израда табли за презентацију праисторијског материјала са истраживања Браничева.
- Организационе припреме за арх. истраживања (избор радника, набавка опреме и материјала, чишћење терена и сл.).
- Археолошка истраживања у периоду од 1.07.-20.08.2021. године; послови и активности са ангажованим сарадницима (фотограметријска снимања, снимања дроном, израда ГИС базе, техничко документовање арх.предмета на таблама за презентацију).
- Урађен *Извештај о Археолошким истраживањима у 2021.* и достављен Министарству културе и информисања и Регионалном заводу за заштиту споменика културе у Смедереву.
- Враћен је зоолошки материјал из Куће 4 (истраживања од 2008-2011.) од Бојане Зорић након одбране мастер рада са темом: *Остаци животиња из Куће 4 у средњовековном Браничеву (12 век).*
- Пројекат: **“ Путевима римских императора“ , виши кустос археолог Теодора Бранковић**
Учешће у комисији за избор извођача студије истраживања и презентације археолошке руте „Путевима римских царева“ (као члан тима Народног музеја Пожаревац) који обухвата: пројекат археолошких истраживања, архитектонску студију, социо-културну и антрополошку студију, социо-економску анализу и анализу реализације туристичке инфраструктуре.
Пројекат Града Пожаревац и Туристичке организације Града Пожаревац који финансира Министарство туризма, трговине и телекомуникација РС.
- У периоду од 16-24.08.2021. г. обављена су теренска истраживања за потребе књиге **„Браничевска земља у средњем веку“**. Начињене су фотографије на терену (сакралне архитектуре, црква брвнара, надгробних споменика). Посећени су локалитети на Руднику, Авали, Космају, средњовековни археолошких

локалитети, као и долине реке Јасенице, Кубршнице, Мораве. Рекогносциран је простор средњовековне браничевске земље.

Чланови тима: **др Синиша Мишић (Филозофски факултет у Београду), др Гордан Бојковић и Теодора Бранковић (Народни музеј Пожаревац).**

- Рекогносцирање трасе брзе саобраћајнице наплатна рампа Пожаревац-Голубац на којој је регистровано 14 археолошких локалитета и прикупљено око 200 археолошких предмета. **Виши кустос археолог, Драган Јацановић.**
- У селу Шетоње регистровано је 7 археолошких локалитета, са којих је прикупљено 10 археолошких предмета. **Виши кустос археолог, Драган Јацановић.**
- На локалитету Минине воде – Пожаревац, пронађен је 1 гвоздени келтски умбо са штита. **Виши кустос археолог, Драган Јацановић.**
- У селу Божевцу на локалитету Диван, пронађено је 1 келтско копље. **Виши кустос археолог, Драган Јацановић.**

- Реализован је пројекат:

Музејски саветник етнолог, Даница Ђокић

- *„Истраживање и документовање другаричења, традиционалног начина склапања другарства и пријатељства, у циљу израде досијеа“* који је финансирало Министарство културе и информисања Републике Србије. Истражен је и документован обичај другаричења у селима северног Стига и Пожаревачког Подунавља. Коришћене су методе интервјуа и непосредног посматрања обреда у појединим селима. Интервјуи су вођени са припадницима оба пола различитог старосног доба, да би се извршио увид у прошлост и евидентирало садашње стање у оквирима датих културних и друштвених образаца. На основу тога извршено је дефинисање и валоризација обичаја као елемента нематеријалног културног наслеђа. Одабрано је 13 насеља у којима се одржава обичај, као репрезентативни модел за израду номинационог досијеа за елемент другаричења. Приликом истраживања урађени су фотографски, аудио аудио-визуални записи. Документарна грађа је обрађена и направљена је база података.

Израђен је номинациони досије за елементе другаричење подржан од локалне заједнице и појединих учесника обреда. Испред локалне заједнице елемент другаричење за упис у Национални регистар нематеријалног културног наслеђа Републике Србије подржао је Град Пожаревац, Месна заједница Кличевац, Месна заједница Дрмно, Месна заједница Баре и Месна заједница Кленовник. Номинациони досије је послат Комисији за нематеријално културно наслеђе у Центар за нкн Етнографског музеја у Београду, који га прослеђује Комитету за нкн Р Србије.

Снимљен је документарни филм у селу Дрмну којим се потврђује континуитет овог обичаја и његов масивни карактер.

- Прибављена су теренска истраживања традиционалне културе браничевског краја-обичајне праксе животног и календарског циклуса, народног градитељства и старих заната, стамбене културе и споменичког наслеђа.
- *Истраживачки рад у 2021. години усмерен је на прикупљање и обраду грађе која се односи на анализу развоја локалне историје уметности након Другог*

светског рата. Кустос историчар уметности, Биљана Милосављевић Пићурић.

Читање и анализа чланака локалних новина, часописа, енциклопедија и стручне литературе. Сарадња са Народном библиотеком Пожаревац. Обављени су разговори са грађанством, локалним уметницима, наследницима, од којих је сакупљана фотографска грађа и мапирање података и грађе за напредак будућег истраживања. Мапирана су и дела одређених уметника који су оставили траг у развоју локалног сликарства (Радомир Радовановић – дела и аутобиографија сликарског стваралаштва, Драгослав Стојковић Четкин – иконостас из 1955. Сираково...). Сакупљено је пуно података из локалне публистике који се односе да рад музеја у наведеном периоду, изложбе, нове објекте отворане у наведеном периоду, збирке, осврте...

Део сакупљене грађе обрађен је у раду „70 година трајања“ УЛИС „Милена Павловић Барили“ Пожаревац и поставком истоимене изложбе у Галерији савремене уметности Народног музеја Пожаревац у периоду 23.12.2021. – 13.01.2022. године.

Истраживање живота и дела академских уметника који су рођени или у неком тренутку живота боравили и радили у Пожаревцу, крајем XIX и почетком XX века.

Проучавање и сакупљање грађе о вајарским делима на јавним површинама у Пожаревцу.

Помоћ у поставци предмета у склопу промоције књиге „За истину и правду“, Зграда старог окружног начелства у Пожаревцу, 29.09.2021, на делу реализације пројекта „Истраживање и документовање обичаја другаричења, традиционалног начина склапања другарства и пријатељства, у циљу израде досијеа“ подржаног по расписаном јавном Конкурсу Министарства културе и информисања за финансирање или суфинансирање пројекта из области културног наслеђа у Републици Србији у 2021. години – област нематеријално наслеђе.

3. МЕЂУИНСТИТУЦИОНАЛНА САРАДЊА И УЧЕШЋЕ У ПРОЈЕКТИМА ДРУГИХ ИНСТИТУЦИЈА

- Учешће у пројекту археометријских испитивања касноантичког и рановизантијског стакла са територије Србије, у сарадњи са Институтом за нуклеарне науке Винче у Београду (др Роман Балвановић) и Институтом Јозеф Штефан из Љубљане. Изабрани су предмети из Виминацијума и средњовековне збирке (локалитет Светиња и Рудине) за узорковање, урађене анализе на основу којих је урађен стручни рад *Late Roman glass from Viminacium and Egeta (Serbia): glass-trading patterns on Iron Gates Danubian Limes* за научни часопис *Archaeological and Anthropological Sciences*.
- Сарадња са Музејом Војводине за потребе изложбе поводом европске конференције посвећене словенској археологији „Словени и њихови суседи у 1. миленијуму н.е.“ (допис бр.250/04.03.2021.), аутора Станка Трифуновића. Народно музеј Пожаревац је позајмио предмете из гробних целина са

археолошких истраживања Виминацијума од 1977-2001. г. Материјал није конзервиран, а поједине керамичке посуде су или у фрагментима или фрагментоване. Музеј Војводине се обавезао да их конзервира. Изложба је отворена током септембра 2021. године.

- Пружена је помоћ и неопходна документација др Мирјани Војводи из Археолошког института у Београду, приликом израде публикације *Mors Immatura. Novac i apotropejsko-profilaktički elementi u pogrebnim ritualima.-južna nekropola Viminacijuma.*
- Пружена је помоћ и документација др Јелени Анђелковић-Цветковић из Археолошког института у Београду при изради публикације *Од богиње мајке до мајке божије.*
- Проф. Мирославу Вујевићу са Филозофског факултета је пружена потребна фото документација при изради публикације ***Римска цивилизација на тлу Србије.***
- У оквиру пројекта Истраживање средњовековног Браничева и публикавања резултата истраживања, пружена је помоћ и сва неопходна документација Ани Смук (Универзитет у Гронингену-Холандија), за публикавање стручног рада о биоархеолошким узорцима са истраживања Браничева - ***Archaeobotanical remains from the medieval town of Braničevo, Glasnik SAD 37, 2021.***
- Пружена је помоћ и документација др Сањи Пилиповић из Археолошког института у Београду за израду публикације о римским каменим споменицима из Виминацијума.
- Пружена је помоћ др Антонији Ропкић при изради рада ***Reljefni pečati na dnu staklenih kvadratnih boca u Narodnom muzeju u Požarevcu-Glasnik SAD 37, 2021.***
- Пружена је помоћ и неопходна документација Владимиру Михајловићу са Универзитета у Новом Саду-одељење за археологију, приликом публикавања студије о функцији римских огледала у гробовима, на примерима из Виминацијума.
- Пружена је стручна помоћ Емилији Николић и Јелени Анђелковић из Археолошког института у Београду приликом израде стручног рада: ***Heritage we pretend not to see: and old mining community in the village of Kostolac, Serbia-Arheologija i prirodne nauke 16/2020.***
- Археологу Милицы Радишић, научном сараднику Археолошког института, дато је на реверс (бр.1112/03.11.2021.) 12 комада појасних апликација и 1 наушница за потребе научне обраде и изучавања средњовековних занатских техника.
- Др Перици Шпехару са Филозофског факултета у београду уступљени су предмети са ископавања Маргума 2011.г. са бројевима К 115-крчаг, М 357 и М 358- гвоздени клинови.
- Др Сањи Пилиповић из Археолошког института у Београду, за потребе књиге Надгробне стеле из Виминацијума, пружена је помоћ у виду свих доступних информација из инвентирне књиге и помоћних књига античке збирке, општих података о споменицима, фотографија и литературе у којој су споменици публиковани. Уступљене су и информације и фотографије камених статуа лавова из античке збирке.

- Др Надежди Гавриловић-Витас, научном сараднику Археолошког института у Београду дато је одобрење за коришћење фотографија: ИБ 2470 и ИБ 2504, које су уз одобрење послате, израђених од мермера за потребе рада о култу богиње Фортуне у римским провинцијама централног Балкана.
- Др Јелена Анђелковић Грашар, научном сараднику Археолошког института у Београду, одобрено је коришћење фотографија предмета ИБ 2072 и ИБ 2551, за коришћење у књизи *Femina Antica Balcanica*, коју издаје Археолошки институт у Београду и Еволута.
- Милану Милановићу из Археолошког института у Београду, уступљени су подаци и фотографије предмета из античке збирке.
- Сарадња са Регионалним заводом за заштиту споменика културе у Смедереву – уступљивање целокупне постојеће документације у вези Музеја културне историје (подаци из инвентарне књиге о предметима који се налазе у Музеју ултурне историје, фотографије предмета, уговор о уступању зграде)
- Сарадња са Музејом рудничко-таковског краја – уступање разгледнице са Домом Пожаревачке трговачке омладине из историјске збирке (налази се на чувању у депоу историјско-уметничке збирке) ради објављивања књиге „Вила породице Тешић – градитељско оставрење Јарослава Прхала“
- Сарадња са установом „Спомен-парк Крагујевачки октобар“ из Крагујевца – гостовање изложбе Народног музеја „Избор дела из легата Миодрага Марковића“ у галерији Мостови Балкана. Направљен је избор у виду 18 радова истакнутих уметника који су се формирали у периоду између два светска рата. Такође, припремљен је одговарајући текст који прати изложбу, фотографије и остали материјал за израду каталога, плаката и позивнице, кустос је учествовао на отварању изложбе.
- Са Археолошким институтом у Београду, рад на пројекту :»*Римска утврђења на Лимесу у циљу номинације стављања Римских утврђења стављања на листу светске културне баштине*».
- Са Археолошким институтом из Београда, рад на изради пројекта «*Путевима Римских царева*», у циљу њихове културне историјске и културне промоције и презентације.

4. ИЗЛОЖБЕНА ДЕЛАТНОСТ

Археолошко одељење:

- Учешће у изложбеним пројектима Музеја науке и технике „*Танка линија*“ који ће се реализовати почетком 2022. године, изабрани су карактеристични предмети од олова и позајмљени Музеју науке и технике; урађене су каталожке јединице за пратећи каталог изложбе.
- Заједнички рад на реализацији интерактивне изложбе „*Време,времену*“ у оквиру манифестације Ноћ музеја и Муеји од 10 до 10. Аутори изложбе: виши кустос

археолог, Оливера Миловић, музејски документариста, Маја Шега и препаратор, Јелена Арсенијевић.

- За манифестацију Музеји за 10, урађена је онлајн презентација под називом: „*Тритонова хармонија*“. Презентација је постављена на сајту НМП. Аутори презентације: Теодара Бранковић и Драган Јацановић.
- Предмети из античке збирке НМП (12 предмета са локалитета Каменово-Међа, гробови 1 и 2) позајмљени су Станку Трифуновићу из Музеја Војводине, за потребе изложбе „*Дунавске игре престола-успон и пад варвара*“ (радни назив – Српско подунавље у првом миленијуму нове ере), која је трајала од 21.09. до 30.10.2021. г. у Музеју Војводине.
- Археолошка изложба у Народног музеја из Бечеја „*Трагом Коњаника*“ у ГСУ Пожаревац.
- Изложба „*Археолошки налази са Рамске тврђаве*“ у Раму.
- Изложба Историјског архива и Народног музеја „*Ратна слика Србије у Другом светском рату 1941-1945.*“, ГСУ Пожаревац и Народног музеју Краљево.
- За потребе прославе 125 година од оснивања НМП и промоције поштанске марке издате поводом овог догађаја направљена је видео презентација под називом „*Народни музеј Пожаревац-традиција дуга 125 година*“ - аутор презентације Теодора Бранковић.

Историјско уметничко одељење:

Организовање изложби у Галерији савремене уметности - организована је 21 изложба, 16 са ликовним садржајем, 1 археолошка и 4 документарне:

1. „Зимска изложба слика“ - УЛИС „Милена Павловић Барили“, 22.1.-11.2.2021.
2. Аудио-визуелна изложба „Пет прича“ уметника Milli2nd (Милисекнд), 12.02.-04.03.2021.
3. Изложба слика „Љубави никад превише“ Војка Алексића, 4.-23.3.2021.
4. Изложба Историјског архива Пожаревац (архивски документи и музејски предмети) „Априлски рат“, 26.3.-18.4.2021.
5. Археолошка изложба Градског музеја Бечеј „Трагом коњаника ратника – 200 година владавине Авара“, 20.4.-11.5.2021.
6. Документарна изложба Народне библиотеке Пожаревац „Ратна издања објављена у периоду 1941-1945. године, део завичајног фонда Народне библиотеке *Илија М. Петровић*“
7. Изложба икона и цртежа Миње и Марије Пољак „Иступљење“, 27.5.-9.6.2021.
8. Изложба слика „Вибрација“ Марије Алексић, 10.-23.6.2021.
9. Изложба фотографија „Позоришни портрети“ Бојана Николића, 24.6.-7.7.2021.
10. Изложба слика „Све ми боје лепо стоје“ Друштва Ром Костолац, 8.7.-21.7.

11. Изложба слика „Дигитална грешка“ Милана Алексића, 22.7.-4.8.2021.
  12. Изложба слика „Додир и зрачења“ Грише Масникосе, 5.-18.8.2021.
  13. Изложба слика и објеката Виолете Марковић „Експлозија душе“, 19.8.-2.9.2021.
  14. Изложба слика Теодоре Стојановић „Нова будућност – релативност“, 2.-15.9.2021.
  15. Изложба слика Татјане Пировић „Живот у коме бих могла да се сећам“, 16.-29.9.2021.
  16. Изложба слика Амбасаде Мексика „Nuestros Derechos en Nuestras Palabras - Наша права на нашим речима“, 30.9.-14.10.2021.
  17. Документарна изложба Историјског архива Пожаревац, Народног музеја Пожаревац, Народног музеја Краљево и Историјског архива Краљево, „Култура сећања – ко не памти изнова проживљава“, 15.10.-8.11.2021.
  18. Документарна изложба Народне библиотеке пожаревац „Стара српска периодика у Народној библиотеци *Илија М. Петровић Пожаревац*“, 10.-25.11.2021.
  19. Изложба слика Удружења „Арт круг ПМ“ Пожаревац Србија „Пожаревац у срцу српских уметника“, 25.11.-8.12.2021.
  20. Изложба слика Културне асоцијације Београд „Београдско-јадрански бијенале 2021 – избор дела“, 9.-22.12.2021.
  21. Ретроспективна изложба слика УЛИС-а „Милена Павловић Барили“ – „70 година трајања“, 23.12.2021.-13.1.2022.
- Гостовање изложбе Народног музеја Пожаревац: „Избор дела из легата Миодрага Марковића“ у галерији Мостови Балкана „Спомен-парка Крагујевачки октобар“ у Крагујевцу 14.10- 9.11.2021.

5. ПУБЛИКОВАЊЕ

- Публикован је рад *Krepundije (CREPUNDIAE) iz Viminacijuma*, u: Zbornik Narodnog muzeja u Beogradu, XXV/1, 2021. Музејски саветник археолог, Драгана Спасић-Ђурић.
- Публикован је рад „*Les collyres estampillés de Mésie supérieure : un nouveau regard sur la tombe du « médecin et chirurgien oculiste de Viminacium »*“, u *Historie des sciences medicales*, Tome II/2020, u saradnji sa Laboratorijumom za molekularnu i srukturalnu arheologiju, Univerzitet Sorbona . Музејски саветник археолог, Драгана Спасић-Ђурић.
- За Зборник радова „*Tanka linija* ” u izdanju Muzeja nauke urađen je stručni rad „*Olovo kao otrov: upotreba predmeta od olova u privatnom i javnom životu Viminacijuma, glavnog grada rimske provincije Gornje Mezije* ” , a takode i

- kataloški deo za Katalog pod istim nazivom, sa izabranim predmetima od olova iz Viminacijuma . Музејски саветник археолог, Драгана Спасић-Ђурић.
- Урађен рад *Late Roman glass from Viminacium and Egeta (Serbia): glass-trading patterns on Iron Gates Danubian Limes* за научни часопис *Archaeological and Anthropological Sciences*, као резултат сарадње Народног музеја Пожаревац и Института за нуклеарне науке Винча у Београду и Института Јозеф Штефан из Лјубљане. Музејски саветник археолог, Драгана Спасић-Ђурић.
  - Из штампе је изашао сепарат уз часопис **ICOM** посвећен изложбама реализованим током 2020. г. Критеријум за одабир изложби су били ауторски пројекти који су реализовани у музејским и галеријским просторима. Изложба *Тајна мермера – Arcanum Lapis*, аутора Теодоре Бранковић, вишег кустоса НМП, одржана од 14.02.-05.03.2020. у Галерији савремене уметности НМП, уврштена је у ово специјално издање.
  - Из штампе је изашао рад под називом: „**РИМСКА СИГНАЛНА ТРУБА ОД ЉУШТУРЕ МОРСКОГ ПУЖА ИЗ МАРГУМА**“ Рад је публикован у часопису **Музеји, бр.7**, Музејско друштво Србије. Аутори рада: Теодора Бранковић и Драган Јацановић.
  - У припреми за израду монографије под називом „*Новац колоније Виминацијум из римске нумизматичке збирке у Народном музеју Пожаревац*“, завршена је прва фаза. Аутори рада: Бојана Борић-Брешковић, Мирјана Војвода и Теодора Бранковић.
  - У припреми је рад под називом „*Фибуле из античке збирке Народног музеја Пожаревац*“. Рад се припрема за стицање стручног звања. Радом ће бити обухваћено 230 фибула. Текст ће пратити каталог са фотографијама и обрађен број табли са цртежима.
  - Наставак рада, на припреми за рад Гласника Српског археолошког друштва са темом: „*Два средњовековна гроба из села Црљенца код Петровца на Млави*“. Виши кустос археолог, Оливера Миловић.
  - За часопис Огњило бр.1, урађен је рад: „*Календарско знање Срба*“. Виши кустос археолог, Драган Јацановић.
  - Урађен је поговор за књигу Драгана Миленковића, „*Рам-капија Балкана*“ под насловом: „*Рам - раскрсница народа, култура и цивилизација*“. Виши кустос археолог, Драган Јацановић.
  - Наставак рада, на припреми рада: „*Средњовековни новац из збирке Народног музеја у Пожаревцу*“. Виши кустос археолог, Оливера Миловић.
  - Објављено је 3 онлајн каталога постављених на фејсбук страницу Галерије савремене уметности и 2 флајера
  - Написан рад за часопис VIMINACIVM.
  - Написан текст за каталог о легату Миодрага Марковића - ради обележавња 40 година од отварања за јавност Спомен-збирке Миодрага Марковића, у 2022.г. планирано је издавање каталога „Спомен-збирка Миодрага Марковића – 40 година незаборава“. Виши кустос историчар уметности, Марина Радосављевић.

- Рад „Посетиоци музејских изложби у доба короне“, кустос историчар уметности, Биљана Милосављевић Пићурић.
- Рад „Три уметника заборављених имена у Пожаревцу“, кустос историчар уметности, Биљана Милосављевић Пићурић.
- Рад „Експлозија душе“ – Часопис „Ликовни живот“, кустос историчар уметности, Биљана Милосављевић Пићурић.
- Рукопис за књигу „70 година трајања“ - УЛИС „Милена Павловић Барили“ Пожаревац, кустос историчар уметности, Биљана Милосављевић Пићурић.
- Писање приказа- текућих изложби ГСУ.
- Писање текста за изложбу „Експлозија душе“ Виолете Марковић, кустос историчар уметности, Биљана Милосављевић Пићурић.
- Завршен рад и спреман за публикавање: „Обреди и обичаји који се односе на симболику месеца“- кустос етнолог, Маја Пајић.

5.1. Стручне рецензије

- Урађена је рецензија рада за Гласник етнографског музеја у Београду бр.85, музејски саветник етнолог, Даница Ђокић.
- Урађена је рецензија рада „*Русьски ритуал у традиционалној култури североисточне Србије*“, Теодоре Обрадовић из Завичајног музеја Петровац за звање кустоса, музејски саветник етнолог, Даница Ђокић.

6. УЧЕШЋЕ НА ОНЛАЈН КОНФЕРЕНЦИЈАМА

- Праћење онлајн Конференције Министарства културе и информисања „Престоница културе Србије 2023.“
- Праћење онлајн Конференције „Археологија 2021“ у организацији Color Media Communications и Министарство културе и информисања. You Tube канал Color Media Communications, 12.10.2021.
- Праћење онлајн конференције “Уметност која (joш увек) чека правду”, посвећене вредним уметничким делима која су нестала или су украдена из српских музеја и галерија у протеклих 50 година, у организацији компаније Color media Communications. Zoom platform, 13.10.2021.

7. ПРОСВЕТНО - ПЕДАГОШКИ РАД

- Пружање помоћи ученицима, студентима у изради и одабиру тема за семинарске и дипломске радове и сл.
- Стручно вођење посетилаца кроз сталну поставку музеја.
- Отварање изложби у Галерији савремене уметности.
- Одржан програм за „Ноћ музеја“ (мај 2021.):

онлајн презентација документарног филма „*Животни пут Миодрага Марковића и настанак легата*“, филм је настао из сарадње Народног музеја Пожаревац и НМ Видео Продакшн ДОО Пожаревац. Виши кустос историје уметности, Марина Радосављевић.

- Обрађиван и постављан садржај на званичну фејсбук страницу Народног музеја Пожаревац (Narodni muzej Požarevac), а садржаји везани за дешавања у Галерији савремене уметности такође постављани на званичну фејсбук страницу ГСУ (Galerija savremene umetnosti Pozarevac).
- Координирање, организовање и спровођење образовне и информативне делатности музеја путем **радионица** које су усмерене на задовољење интереса школско-образовних институција. Наставак постојеће вишегодишње сарадње и повезаности са основношколским, средњошколским, али и високошколским образовним установама унапредиће школску популацију којој радионице пружају могућност ваннаставног програма у складу са националним курикулумом. Тематске радионице и пратећи програми састоје се од предавања, практичног рада, интерактивних презентација и увида у оригиналне предмете из фонда историјско уметничке збирке, као и дела појединих текућих изложби.
- Аутор и реализатор радионице „*Уметник и ученик – Корак по корак*“ у оквиру изложбе „Зимска изложба УЛИСа „Милена Павловић Барили“, сарадња са удружењем локалних стваралаца, 60 учесника и посетилаца, 11.02.2021.(кустос историје уметности, Биљана Милосављевић Пићурић)
- Аутор и реализатор радионице „*Људска права из наших погледа*“ у оквиру изложбе „*Наша права на нашим речима*“ Амбасаде Мексика у Републици Србији, сарадња са предшколским и школским установама, 816 ученика и деце предшколског узраста, 30.09. – 14.10.2021.(кустос историје уметности, Биљана Милосављевић Пићурић).
- Предавање ученицима ОШ Десанка Максимовић, на тему:
“*Археологија, историја Браничева*“.
- Предавања војницима Касарне Пожаревац на тему: „*Историја Браничева*“.
- Предавање у селу Раброво, на тему: „*Археолошки локалитет Селиште у Раброву*“.

8. ПРОМОЦИЈА НЕМАТЕРИЈАЛНОГ КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА

- Одржана је радионица „*Ширење знања, вештина и искуства у очувању нематеријалног културног наслеђа у примени Унескове конференције о заштити нкн-са локалним институцијама и заједницама*“ у организацији Етнолошко-антрополошког друштва Србије и Народног музеја у Пожаревцу. Учесници радионице били су: Небојша Брадић, редитељ, Данијела Филиповић, етнолог-антрополог, Центар за нематеријално културно наслеђе при Етнографском музеју, др Милош Митић, Етнографски музеј, председник Комисије за упис елемената нкн на Националну листу Р Србије, др Марко Стојановић, етнографски музеј Београд, Светлана Спајић, етномузиколог и Даница Ђокић, Народни музеј Пожаревац. Учесници су анимирали публику да учествује у дискусији и тако им приближили појам нематеријалног културног наслеђа.
- Промовисан је обичај другаричења као елемент нематеријалног културног наслеђа у средствима јавног информисања, електронским медијима, као и на друштвеним мрежама Народног музеја Пожаревац. Локална САТ ТВ је снимила специјални прилог.

9. СТРАНИЦА И САЈТ НМП У ЦИЉУ ПРОМОВИСАЊА МУЗЕЈСКИХ САДРЖАЈА И ЗБИРКИ

- Припремљене и обрађене фотографије предмета из античке збирке, издвојене по колекцијама, као комбиноване фотографије, са основним подацима о предмету и пригодним текстовима постављене су на Facebook страницу музеја.
- Видео презентација настала за потребе прославе **125 година од оснивања НМП** и промоције поштанске марке издате поводом овог догађаја под називом *Народни музеј – традиција дуга 125 година*, постављена је на Facebook страницу музеја и на сајт НМП.

10. ПОСЕЂЕНОСТ МУЗЕЈА 01.01.2021-31.12.2021.

- Појединачних посета – 2786;
- Групних посета – 25 група (1014)

Укупни број посетиоца : 3.800

- Главну зграду Музеја посетило -784 посетиоца; Етно-парк Тулба – 435 посетиоца; Зграду Добрњца – 120 посетиоца; Главна зграда Музеја + Етно-парк Тулба – 59 посетиоца, Галерија савремене уметности -2510 посетиоца.

11. САРАДЊА СА МЕДИЈИМА :

- Сарадња са медијима на промоцији археолошких истраживања средњовековног Браничева.
- Сарадња са кућом Сат ТВ – прилози о Легату Миодрага Марковића и повременим изложбама у Галерији савремене уметности
- Слање саопштења, интервјуа и свих потребних информација у вези са сталним музејским поставкама, повременим изложбама и другим музејским програмима - чланци о отварању изложби у новинама и интернет порталима.
- За државну Турску РТВ из Анкаре урађен је прилог о Рамској тврђави.
- За портал Чачкалица- урађени су прилози о прекладу, култним хлебовима, опеци са натписом са Маргума и календару.

Председница Управног одбора
Смиљковић Милена

Смиљковић Милена

Народни музеј, директор
Др Гордан Бојковић

